50e jaar. — Nr 73.

Zaterdag, 20 JUNI 1903.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad,

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags s' donderdags en' s zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar
Twee » » **5** »
Een « » **4** »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 20 JUNI 1903.

EEN KATHOLIEKE VOLKSBOND is noodzakelijk.

VERVOLG.

WAAROM HEEFT MEN DEN POLL NIET AANGENOMEN ?

A. OM NOODLOTTIGE TWEEDRACHT TE VOORKOMEN.

Eenigen echter zullen opmerken dat, wanneer het erop aankomt de kandidaten voor eene verkiezing aan te duiden, de bespreking niet meer noodig is, de kiezers moeten niet meer in onderlinge betrekking zijn en bijgevolg zou men aan de afgevaardigden kunnen verzaken en eenen poll houden waarin men de stemmen door eenieder te huis gegeven zou samenstellen.

Behalve de onmogelijkheid van uitvoering, waarvan we verder zullen spreken, houdt tevens deze redeneering eene groote dwaling in.

Wil men dat de lijst van de kandidaten der partij bij het volk gunstig onthaald worde, dat moet zij derwijze samengesteld, dat zij de kiezers der verschillende deelen van het arrondissement, welke dikwijls zeer ver van elkander afgelegen zijn, samenbrengen.

Van daar de noodwendigheid, de dringende en onontbeerlijke vereischte eener vergadering, waar ieder zich van de begeerten der anderen rekenschap kan geven, waar men wikken en wegen kan, en met kennis van zaken zijne kandidaten kan verkiezen.

Zooniet loopt men gevaar dat elkeen de kandidaten zijner streek zal verkiezen omdat hij deze beter kent en hooger waardeert. Eene minder bevolkte streek zou dus gebeurlijk kunnen verwaarloosd worden en dit zou een groot gevaar van scheuring kunnen te.... weeg brengen.

* * *

Een even groot gevaar zou voorkomen uit het feit dat een algemeene poll noodlottig een voorgaande verkiesstrijd zou voor gevolg hebben.

En welk kwaad kan een dergelijke strijd aan zijn eigen partij niet veroorzaken ?

De toekomende kandidaten der katholieke partij zullen er aangevallen worden, hunne meeningen bestreden, en wie weet of er geen grove lasteringen en lage verwijtingen naar hun hoofd zouden geslingerd worden ; want men is niet altijd zeker de propagandisten die den kiesstrijd voeren in toom te houden.

Wat zal er uit voorspruiten ? Vele twijfelachtige kiezers zullen zich wel wachten voor éóne lijst te stemmen, die zij door partijgenooten zelf hooren uitkrijten en beschimpen.

De dag der officieele verkiezing zullen zij den voorkeur geven aan den kandidaat der tegenpartij, die veel wijzer handelend, alles alleen in familie zal geregeld hebben, en in 't openbaar de gekozen partij slechts lof zal toezwaaien. Dit kan het verlies van één zetel voor de katholieke partij teweeg brengen, en moest zulks in verschillende arrondissementen voorvallen, het verlies der meerderheid in de Kamer

B. OMDAT EENE BEHOORLIJKE INRICHTING VAN DEN POLL PRAKTISCH NIET MOGELIJK IS.

Men ziet het dus, indien bij een' eerste beschouwing de poll iets bekoorlijks heeft, zoo is hij niet zonder gevaar voor hetgeen ons het nauwste aan 't hart ligt, namelijk de zegepraal der katholieke partij.

Doch er zijn nog andere stoffelijke bezwaren tegen het poll-stelsel in te bre gen.

Men heeft schoon te zeggen dat iedereen in zijne gemeente zijne stem zal uitbrengen, evenals bij de echte of officieele verkiezingen en dat de stemmen op dezelfde wijze zouden opgenomen worden.

Men vergeet dat er niet te beschikken valt over de hulpmiddelen der wet, wat de inrichting betreft.

* * *

De wet moest alle noodige voorzorgen nemen bij kiesverrichtingen, om het zoo gemakkelijk te plegen bedrog te voorkomen.

Dit heeft deze werkzaamheden zoodanig ingewikkeld, dat vele voorzitters van kiesbureelen,er niet klaar in ziende,allerlei misslagen deden.

Dit bewijzen overigens de laatste verkiezingen.

Moest men bij het inrichten van een poll dezelfde maatregelen nemen als bij verkiezingen, men zou op allerlei moeielijkheden stuiten en wel vooreerst op geldgebrek.

En nochtans zijn die maatregelen gansch noodzakelijk, wil men, aan den poll, eenige waarde en beteekenis geven.

Het bouwen of herinrichten van lokalen, het drukken der stembriefjes, enz., zou veel geld kosten. Er dient hier opgemerkt dat de gemeenten het recht niet hebben hunne lokalen en hun materieel af te staan.

Anderzijds zou het voor verschillende onmogelijk zijn, tenminste zonder klachten, een bureel in te richten,mits het bij officieele verkiezingen reeds zoo moeielijk valt. En nogtans moge diegene, welke er mede belast zijn niet weigeren dan om ernstige redenen, — bovendien zijn ze bezoldigd.

Meent men in vele gemeenten en voor elken kandidaat lieden te vinden die het bureel willen uitmaken of als getuigen zetelen geheel den dag voor die voorgaande verkiezingen ?

In de eenigzins aanzienlijke steden, wordt er over 't algemeen altijd mannen van goeden wil gevonden, op de welke men rekenen kan, maar wat al moeilijkheden ontmoet men niet bij het aanwijzen van elks ambt, en bij het nagaan of hij zulks aanneemt, want men verlieze niet uit het oog dat men niet gedwongen is bij het niet officieele verkiezingen, en dat niemand betaald wordt.

Wat de kleine gemeenten aangaat, dikwijls vindt men het voldoende getal lieden niet, tot het samenstellen van het bureel, en het gebrek aan vereenigingen heeft voor gevolg dat men ze niet kent.

(Wordt voortgezet.)

EEN deftig man zonder godsdienst.

Hoe dikwijls hoort men van iemand zeggen : 't Is een deftig, eerlijk man, maar zonder godsdienst. Kan dat zijn ?

Wat zoudt ge denken, indien ik u zegde, dat iemand eerlijk man is, maar ongelukkiglijk het gebrek heeft van al degenen te vermoorden die in zijnen weg loopen. Ge zoudt zeggen ; dat is onbezonnen !

Welnu, geloof mij ; iemand prijzen die, wel is waar,zijne maatschappelijke, maar geenszins zijne christelijke plichten volbrengt, dat is duizendmaal uitzinniger, ja, goddeloozer.

Wacht u dus wel van ooit te durven beweeren dat men eerlijk en deftig man kan zijn zonder godsdienst. Met aldus te spreken, helpt ge den afschrik wegnemen welke die geschilderde graven moeten inboezemen, dewijl ze door eene uitdrukkelijke, natuurlijke, eerbaarheid hunner goddeloosheid vermommen.

Ware men in de wereld wat min voorkomend ten opzichte van al die vijanden van 't christen geloof, men zou ze in onze katholieke steden zoo talrijk niet tegen komen. Maar hoe gaat het ? Uit vrees van als overdreven en onverdraagzaam door te gaan,durft men die mannen niet tegenspreken ; men zwijgt, of liever, nog erger, men keurt ze goed.

Wee degenen die zich zoo weinig bekommeren om God te behagen ; de dag zal eens komen waarop de Heer het zich weinig zal aandragen om ze te voldoen.

Een basiliek van het H. Hart te Brussel.

Eenige weken na den dood van de koningin van België — zoo lezen we in den *Figaro* — heeft koning Leopold in het strengste incognito Parijs bezocht, zoodat zelfs geen dagblad zijne komst kon signaleeren. Het eenige bezoek dat de Koning er bracht, had tot doel de basiliek van het H. Hart op den Montmartre. Vergezeld van een voornaam kloosterling, te Parijs welbekend, bezichtigde hij den tempel geruimen tijd, waarna hij zijn voornemen te kennen gaf om Brussel met een dergelijken tempel, eveneens aan het H. Hart gewijd, te begiftigen.

Er wordt zelfs bijgevoegd, dat de Koning bij deze gelegenheid gebiecht en de H. Communie ontvangen heeft met gevoelens van godsvrucht, die de priesters der basiliek — destijds nog de paters Oblaten van O. L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen — zeer troffen.

Weinige dagen later begaf zich, op uitnoodiging van den koning, de Belgische minister van justicie en eeredienst naar Montmartre. De generale overste der Oblaten, de hoogeerw. heer Augier, en de architect der basiliek begeleidden den minister, die het besluit van zijn vorst, eene basiliek van het H. Hart op het heuvelvlak van Koekelberg te doen bouwen, in de stelligste bewoordingen bevestigde.

De *Patriote* zegt reeds lang kennis te hebben gedragen van dit plan, doch uit een gevoel van gemakkelijk te begrijpen bescheidenheid ervan te hebben gezwegen.

« Het is heel zeker — zegt het katholieke Brusselsche blad — dat op verlangen des konings en naar het advies van den aartsbisschop van Mechelen, de Oblaten van den Montmartre binnen kort te Koekelberg den bouw van eene basiliek, gelijk aan die van den Montmartre, zullen ondernemen. »

Figaro merkt ten opzichte van dit bericht op, dat het niet geheel juist is. Wel is de koning voornemens de Oblaten van O. L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te belasten met het bestuur van het vrome werk, maar Belgische Oblaten.

Leopold heeft eene eerste bijdrage van 100,000 fr. beloofd, vervolgt *Figaro* verder. De totale kosten van het op te richten kerkgebouw worden op 10 millioen fr. geschat. De Staat zou, wil men, eene nog niet vastgestelde som toestaan, en het overige zou worden gedekt door openbare inschrijving, evenals voor de basiliek van Montmartre.

De E. P. Delouche is gelast met de voorbereidende studies. De basiliek zou eene parochie worden, en 2 groote lanen zullen erop uitloopen, de eene uitgaande van het justiciepaleis, de andere van het koninklijk kasteel van Laeken.

Opvoeding van kinderen.

Kinderen opvoeden is reuzenwerk.

Inderdaad, als men dit wil doen om van hen goede mannen, deugzame vrouwen te maken, is dit het moeielijkste wat bestaat.

Ouders en leermeesters voelen eene gewichtige en hoogst lastige taak op hunne schouders loodzwaar drukken, en onvermoeid,zonder verpoozen, moeten zij werken om het goede zaad, op vruchtbaren grond geworpen, heerlijk te doen ontkiemen en vruchten voortbrengen.

Van den stond af dat het kleine wichtje de liefderijke moeder begrijpt, beievert deze zich haar in dit teedere hartje de zaden te storten voor zijn later geluk. Zij doet het kindje de mollige handjes vouwen en in 't dichterlijkheid van hare moederlijke ziel, giet zij het verheven gevoel, dat hetzelve vervult, in het binnenste van haar lievelingje. Zij geeft het zoo zoet en gepast zeer wijze lessen en heilzamen raad, wanneer het wichtje wat ouder geworden is en haar nog beter kan begrijpen.

En de goede leermeesters, op hunne beurt, onderwijzen het in goede leeringen. Zij voltooien datgene wat moeder heeft begonnen, wat vader ook ondernam en zij trachten van de ziel der jonge lieden een heiligdom van deugden te maken.

Allerlei doelmatige middelen worden daartoe gebruikt, en gelukkig zijn zij, die de juiste middelen weten uit te kiezen en met bijzondere schranderheid de kinderen kunnen opvoeden.

Ja, hun werk is reuzenwerk !

Want zij moeten trachten, dat aan de lieve kinderen niets dan goed worde aangeleerd en dat zij tevens ook geharnast zijn tegen het kwaad.

Het is niet noodig er op aan te dringen dat de opvoeding van het kind moet gesteund zijn op den godsdienst, want deze is niet alleen noodzakelijk voor het welzijn der gansche maatschappij in het algemeen en daarbij onontbeerlijk voor het behoud der goede orde ; maar wel bovenal bestaat zij tot het gelukmaken van alle menschen inhet bijzonder.

Het is dus de eerste en dwingende plicht voor ouders en leermeesters den kinderen het goede gevoelen in de ziel te prenten en hun te leeren dat zij niet voor het enkele en vergankelijke stoffelijke, maar wel meest voor het heilzaam verhevene zijn geschapen.

Maar bij al de goede lessen welke de opvoeders aan hunne kweekelingen geven, moeten zij hen nog geschikt maken om den strijd voor het bestaan met voordeel door te worstelen en geharnast te zijn tegen de wisselvalligheden van het woelige leven.

Een der middels daartoe is zoo zonderling als doelmatig.

Het is ontegensprekelijk waar dat de boozen en ondeugenden, als zij iemand naar hunnen kant willen trekken, stoutmoedig werken op zijne gebreken. Zij vleien dezelve en volgen ze in of buiten ze uit, zoodat zij op hun slachtoffer, dat zij verleiden, eene groote overmacht hebben gekregen.

Welnu, al wie met de opvoeding van kinderen is gelast, moet in zekere mate ook derwijze handelen, om hen tot rechtschapene goede mannen, deugdzame vrouwen te vormen.

Alzoo, bijvoorbeeld, moet men de hardhoofdigheid van een koppig kind in den goeden zin weten te gebruiken om het vastberaden en onwrikbaar van inborst te maken voor alles wat hem heilzaam is, in lateren leeftijd. De nieuwsgierigheid van een ander moet aangewend worden, om er later een fijn opmerker van te maken, die verstandig weet te ontleden wat hij rond hem ziet en het beste er kan uit rapen. Babbelzucht moet geleid worden op de rechte baan en aan den jongeling, er mede behebt, moet de gelegenheid geschonken worden in een nuttig en winstbezorgend bedrijf zijne praatzucht vrijen teugel te geven. Men zal zijnen geest met allerhande schoone en goede zaken versieren, om hem in staat te stellen met den vloed zijner woorden later ook goed te stichten.

In een woord, de gebreken, welke men bij het kind ontmoet, zal men of wel ongenadig tot uitroeien bekampen of wel, deze waaruit men voordeel kan trekken, tot het goede richten en hervormen.

De mensch wordt wel bij zijne gebreken genomen om kwaad te doen ; men kan ook menigeen zijne gebreken te baat nemen om van hem iets goeds te maken.

Men beproeve dit maar eens.

PAX.

HET Servische koningsdrama.

De nieuwe koning.

MANIFEST VAN KONING PETER.

Het « Journal de Genève » bevat eene proclamatie van den koning van Servië, als volgt luidende :

» Ik verklaar mij te onderwerpen aan de beslissing des volks en dat ik vandaag den Servischen troon beklim. Ik uit de hoop dat de mogendheden mijne troonsbestijging als wettig zullen begroeten, te meer daar ik besloten ben, Servië te leiden naar een tijdperk van rust, welvaart en orde.

» Ik geef mijn woord als koning dat ik de verworven rechten van allen zal weten te eerbiedigen. Ik zal het mogelijke doen, om een constitutioneel koning te zijn, een beschermer van de wetten en rechten en het welzijn van mijn geliefd volk.

» Ik noodig alle kerkelijke hoofden, alle staatsambtenaren en alle militaire oversten uit, om in functie te blijven, hun aanbevelende nauwgezet hunne zaken te bestieren.

» Ik verklaar dat ik alle persoonlijke feiten vergeet welke, gedurende de laatste 40 jaar, achtereenvolgens zijn voorgekomen in buitengewone omstandigheden. »

* * *

TELEGRAM VAN KEIZER FRANS JOZEF.

Keizer Frans Jozef heeft op een telegram van koning Peter van Servië, hem zijne benoeming op den Servischen troon meedeelende, geantwoord :

» Dankbaar voor de vriendschappelijke meedeeling die gij mij doet, wensch ik u onmiddelijk de verzekering te geven van mijn volkomen sympathie en van de wenschen die ik koester voor den langen duur en den voorspoed van uwe regeering.

» Moge het Uwe Majesteit vergund zijn, de zending gelukkig te vervullen welke haar is toevertrouwd, door vrede, rust en overleg te hergeven aan het ongelukkige land dat zoo wreedelijk beproefd is, door het op te heffen na den diepen val dien het in de oogen van de beschaafde wereld gedaan heeft.

» Uwe Majesteit kan voor de vervulling van deze taak, rekenen op mijnen steun en vriendschap en kan overtuigd zijn dat ik mij er altoos aan zal laten gelegen liggen de betrekkingen van goede buurtschap te handhaven en te stevigen. »

* * *

M. Avakoumovitsch, geïnterviewd door den correspondent van den « Petit Parisien », zegde dat de vorstenmoord eene daad van geweld was, betreurenswaardig maar toch noodzakelijk. Hij hoopt dat met den nieuwen koning een tijdperk van vrede, vrijheid en arbeid zal beginnen. Servië zal moeten werken om de kwalen te herstellen, door 20 jaar depotism veroorzaakt. Het nieuw gouvernement zal zich moeten toeleggen op de ontwikkeling van handel en nijverheid, versterking van het leger, regeling der Macedonische kwestie, in overleg met Bulgarië, zijne politiek richten naar Rusland, natuurlijke bondgenoot van Servië, en ook goede betrekkingen onderhouden met Oostenrijk.

De Serviërs zullen er aan houden Europa te bewijzen dat zij geen wilden zijn,maar beschaafde menschen. Het nieuw kabinet zal bestaan uit mannen van alle partijen. De koning kent die ontwerpen en keurt ze goed. Hij zal misschien donderderdag aankomen. Sommige officieren inrichters van het complot, zullen door hunne pairs geoordeeld worden.

* * *

Men seint uit Weenen aan de « New-York Herald » :

Drie Servische officieren, op reis naar Geneve, waar zij zich ter beschikking gaan stellen van Peter I, en hem zullen vergezellen naar Belgrado, zijn door Weenen gereisd, waar zij slechts 3 uren stilhielden. Men heeft met voldoening bemerkt dat geen van de drie gemengd was geweest in de bloedige gebeurtenissen van den konak, hoewel zij sedert lang gekend zijn als aanhangers van Karageorgewitsch.

* * *

De *Messager du Gouvernement* bevat eene meedeeling, waarin Peter I erkend wordt als koning van Servië en hem den plicht wordt opgelegd de moordenaars van Alexander te straffen.

NIEUWS uit de stad en de provincie.

Paardenmarkt te Tongeren *DONDERDAG 23 JULI.*

Op de markt van TONGEREN van donderdag waren te koop gesteld : 271 koeien en kalveren, 157 vette varkens en 1975 magere varkens, 2 schapen.

Pédestrianism. — De Kapitein W. Stewart van Rio-de-Janeiro bericht ons dat hij aanstaanden zondag eene militaire marsch met wapens en bagage van 35 kilos gewicht zal maken. Hij zal gaan van Brussel door Leuven en **Tongeren** naar Maestricht, zijnde 112 kilometers in 12 uren af te leggen.

Hij zal te Tongeren om half twee in het Groot Salon Lyrique aankomen, waar eene praktische voordracht zal gegeven worden over het selsel dat toelaat snelle marschen af te leggen zonder vermoeienis en zonder buiten adem te geraken.

Zeldzaam jubelfeest. — Verleden dinsdag was het volop feest in de Wijngaardstraat ; en niet zonder reden, Men vierde er namelijk het jubileum van M. LAMB. LEENAERS van vijftig jaren lid van het Zanggenootschap der H. Familie.

De geburen van den achtbaren jubilaris hadden op schitterende wijze de straat versierd : aan al de huizen wapperde de nationale vlag, overal waren opschriften en chronogrammen aangebracht.

's Avonds, ondanks een fijne motregen, was er algemeene verlichting der straat, en de Kleine Harmonie, *De Eburonen Wacht*, vergezeld van eene talrijke volksmenigte, bracht den held van het feest eene schitterende serenade. Bloemtuilen en gelukwenschen werden hem aangeboden namens de Kleine Harmonie, en wegens de talrijke zangers wier leermeester Lambert Leenaers geweest is. Daarna werd er menig glas op zijne gezondheid gedronken.

Reeds tijdens de jubelfeesten der H. Familie, die over eenige weken in onze stad met zooveel luister plaats hadden, werd Lambert Leenaers, door onzen Eerw. Heer Deken geluk gewenscht, en overhandigde deze hem eene prachtige gouden medalie uit erkentenis en als herinnering aan dit zeldzame jubelfeest.

Zeggen wij ook dat de zangers die Lambert Leenaers door zijnen onvermoeibaren iever onderwezen en gevormd heeft, ontelbaar zijn, en dat de diensten, gedurende zijne lange loopbaan, door hem hierdoor bewezen tot opluistering onzer godsdienstige plechtigheden, onschatbaar zijn.

Door zijne eenvoudigheid, zijne minzaamheid en dienstvaardigheid jegens iedereen, is Lambert Leenaers geacht door al onze medeburgers. Ook zijn wij verzekerd de tolk te zijn van hen allen door hem op onze beurt onze beste gelukwenschen aan te bieden en den wensch uit te drukken hem nog lange jaren in ons midden te bezitten.

Ad multos annos !

De bevolking van België bedroeg op 1 Januari van het jaar 1903 het getal van 6,896,079 inwoners.

De provincie Limburg komt in dit cijfer voor 248,858 inwoners.

Het arrondissement Tongeren telt 89,871 inwoners ; het arrondissement Hasselt 105,621 en het arrondissement Maeseyck 53,366.

Ziehier het getal inwoners van elke gemeente van ons arrondissement :

Alken 3,436 — Basheers 150 — Bassenge 952 — Berg 132 — Berlingen 258 — Beverst 984 — Bilsen 2,931 — Bommershoven 612 — Boorsheim 1,183 — Brouckom 261 — Canne 880 — Cortessem 1,327 — Cuttecoven 154 — Eben-Emael 1,692 — Eysden 655 — Eygenbilsen 1,166 — Fall-et-Mheer 1,175 — Fologne 444 — Freeren 634 — Gellick 740 — Genoels-Elderen 359 — Gors-op-Leeuw 455 — Gossoncourt 340 — Gothem 219 — Grand-Looz 178 — Grand-Spauwen 823 — Guygoven 429 — Heers 1,072 — Hees 250 — Hendrieken 112 — Henis 303 — Herderen 651 — Hern-Saint-Hubert 320 — Herstappe 143 — Herten 79 — Heur-le-Tiexhe 344 — Hex 487 — Hoelbeek 312 — Hoesselt 2,532 — Horpmael 689 — Houppertingen 1 255 — Jesseren 439 — Kerniel 597 — Koninxheim 562 — Lanaeken 3,272 — Lanaye 880 — Lanclaer 533 — Lauth 765 — Looz 24,55 — Lowaige 1,062 — Mall 451 — Marlinne 870 — Martenslinde 374 — Mechelen 1,589 — Meeswyck 538 — Membruggen 517 — Mettecoven 210 — Millen 1,070 — Mopertingen 736 — Munsterbilsen 1,248 — Nederheim 557 — Neerharen 454 — Neerrepen 234 — Opgrimby 701 — Opheers 316 — Overrepen 466 — Petit-Jamine 293 — Petit-Spauwen 574 — Pirange 493 — Reckheim 1,644 — Riempst 334 — Rixingen 466 — Roclenge-Looz 492 — Roclenge-sur-Geer 1,118 — Romershoven 443 — Rosmeer 628 — Russon 1,037 — Ryckel 392 — Ryckhoven 663 — Schalkhoven 235 — 'S Heeren Elderen 474 — Sichen-Sussen-Bolré 1,645 — Sluse 571 — Stockheim 1,764 — Tongres 9,616 — Ulbeek 673 — Uyckhoven 689 — Vechmael 705 — Veldwezelt 1,476 — Vliermael 1,257 — Vliermaelroodt 701 — Vlytingen 1,225 — Voordt 215 — Vroenhoven 857 — Vucht 530 — Waltwilder 704 — Wellen 2,592 — Werm 213 — Widoye 318 — Winsterhoven 263 — Wonck 1,634.

De fruitoogst in Limburg.

De fruitoogst in 't algemeen overal belooft weinig. De pruimen ontbreken totaal, zoowel aan de kanten van St-Truiden, Tongeren, Loon en omstreken als in andere gedeelten van Hollandsch Limburg. De peren zijn ook zeer zeldzaam. Ofschoon er hoop was op een tamelijk welgelukten perenoogst, schijnt het dat men zich deerlijk bedrogen heeft. De peren, te nauwernood « geknoopt » vallen nu een voor een af.

Wat den appel aangaat, deze zal niet zeldzaam zijn. Uit Duitschland seint men dat er totaal geen fruit zijn zal. Aan de landbouwers dus een oog in 't zeil te houden.

Zij die fruit op de boomen hunner boomgaarden bespeuren, zullen goed doen hun fruit niet per weide te verkoopen, want zij stellen zich bloot van eene groote schade te lijden, zoo zij dien verkoop gingen sluiten. Het fruit zal dit jaar bijzonder duur worden. 't Is daarom goed het per kilo te verkoopen, dan zal de winst dubbel zijn.

DE MOORD in den Tunnel.

16de VERVOLG.

Wat mij betreft, behoeft uw vader niet te vluchten ; ja, ik hoop zelfs dat het hem gelukken zal het land te verlaten, vooraleer het gerecht tegen hem zijnen loop kan nemen. Het is alleen in uw belang, dat ik zoo handel.

— Mijn belang ! Wat komt er dat op aan ! klonk het bitter van tusschen de samengeperste lippen.

In het volgend oogenblik echter greep Vera de beide handen van den spreker in de hare, zag hem smeekend aan en sokte :

— Mauritz, Mauritz, gij gelooft toch wel, dat ik geheel onschuldig ben en niets van die vreeselijke misdaad weet ? Ge moet overtuigd zijn, dat ik niet het minste vermoeden had, dat mijn vader op eenige wijze daarin betrokken kon zijn, ofschoon ik sedert mijne thuiskomst diep in mijn binnenste overtuigd was, dat het een of ander ongelukkig geheim met zijn huis en leven samengevlochten was.

— Mijn lieveling ! bijna onwillekeurig ontsnapte de liefkoozing aan Mauritz' mond. Mijn lieveling, hoe kunt ge op de gedachte komen, mij die vraag te doen ? Ik geloof aan uwe onschuld, zooals ik aan den hemel daarboven geloof, maar juist dat vaste vertrouwen maakt den slag dubbel zwaar. Want ik heb u lief met mijn gansche verstand en zal u tot mijn laatsten ademtocht beminnen. Geene andere vrouw zal ooit uwe plaats in mijn hart innemen, mijne arme, voor altijd verloren geliefde.

Toen zweeg hij stil, zijn hoofd zonk op zijne borst en heete tranen, de tranen van een sterk mannenhart, stroomden langs zijne wangen. Toch was Mauritz St-John geen zwakke natuur, integendeel hij bezat meer zelfbeheersching dan de meeste leden van zijn geslacht. Sedert zijne vroegste jeugd had hij niet geweend en zelfs toen hij geroepen was om de identiteit van den armen Frans met de doodwonde in de borst te bewijzen, was er geene traan in zijn oog gedrongen en had hij door geen snik uiting aan zijne diepe smart gegeven.

De ongewone aanblik van dien diep geschokten jongeling, wekte Vera uit de beschouwing van haar eigen leed op ; eene edele zelfverloochening, het bewustzijn van de roeping der vrouw om in stilte te lijden en met hoog opgeheven hoofd den levensstorm te trotseeren, nam de plaats der diepe verslagenheid in, en met kalme berusting hoorde zij den geliefde aan, toen hij op denzelfden toon voortging :

— Wij moeten ook om uwe toekomst denken, want als M. Graham werkelijk ontsnapt is, is het zeer waarschijnlijk, dat gij hem of zijne vrouw nooit terug zult zien. Wickham vertelde mij ten minste dat zij in deze zaak evenzeer betrokken is, als uw vader. Weet ge geene plaats, waarheen ge u begeven kunt, totdat deze ongelukkige zaak wat in het vergeetboek geraakt is ?

Vera wist geene plaats te bedenken, maar wachtte zich wel dat te zeggen ; daarvoor voelde zij te levendig de noodzakelijkheid om haar leven van het zijne te scheiden ; hunne levenspaden liepen uit elkaar en mochten zich nooit meer kruisen.

— Ja, zegde zij dapper, ik kan voor een tijd bij eene oude schoolvriendin gaan logeeren. Ge behoeft voor mij niet bezorgd te zijn, ik ben mijn leven lang gewend geweest voor mijzelve te denken en te handelen, en die gewoonte maakt mij nu het nemen van een besluit gemakkelijk. Ik heb eene goede opvoeding genoten en kan, als het moet, zelf mijn brood verdienen.

— Zelf uw brood verdienen ? herhaalde hij somber, terwijl diepe rimpels zijn voorhoofd doorploegden. Maar dat mag niet gebeuren, daarvoor kan ik ten minste zorgen.

Een diepe blos bedekte Vera's wangen en onwillekeurig week zij achteruit, toen zij op gedempten toon antwoordde :

— Dat moogt ge volstrekt niet doen ! Ge hebt immers zelf gezegd, dat onze wegen van nu af aan uiteenloopen en zoudt nu uwe eigene woorden willen logenstraffen ? Ik erken dankbaar de grootmoedigheid van uw aanbod, maar kan dat noch nu, noch voor de toekomst aannemen. Ge moet zelf begrijpen, dat dit onmogelijk is. Heb geene zorg voor mij en bedenk dat ik, al tel ik nauwelijks twintig zomers, ervaring genoeg gehad heb voor het dubbel aantal levensjaren.

Een diepe zucht ontwelde zijne borst ; hij moest toegeven dat zij gelijk had ; hoe vreeselijk hem het vooruitzicht ook toescheen, dat dit schoone jonge meisje, als geschapen om slechts de weelde en het gemak van het leven te leeren kennen, nu op eigen kracht moest steunen, om den strijd met de wereld en het leven te aanvaarden.

Hier werd het gesprek afgebroken door een bescheiden tikken op de deur, gevolgd door de stem van Wickham, die in den gang stond en weten wilde, hoelang het nog kon duren, voordat hij M. St. John kon spreken.

— Ik kom onmiddelijk bij u, antwoordde de aangesprokene.

Hij stond van zijnen stoel op, bleef voor Vera staan en vervolgde :

— Ik geloof dat mij nu niets meer te doen overblijft, dan u te verlaten.

— Niets, antwoordde zij werktuiglijk.

— Maar voor ik heenga, moet ik u nog iets meedeelen ; ik had niets te stellen met het bevel tot inhechtenisneming van uw vader.

— Dat weet ik, maar zelfs, al hadt ge dat bevel met eigen hand onderteekend, had ik het moeten goedkeuren. Het recht moet zijnen loop hebben.

Hij antwoordde niet, maar zag haar aan met de diepe verslagenheid van iemand, die voor de laatste maal een grooten schat, dien hij eenmaal zijn eigendom dacht te kunnen noemen, aanschouwt met de vaste zekerheid dat zijne oogen nooit meer daarop zullen rusten.

Een paar minuten lang hield hij hare handen vastgedrukt, wendde vergeefsche pogingen aan om woorden te vinden, die uitdrukking aan zijne innige ontroering konden geven en liet toen plotseling hare handen los, keerde zich haastig om en verliet de kamer, zonder een enkel vaarwel te hebben kunnen stamelen, dat, beiden voelden het maar al te goed, een vaarwel voor eeuwig zou zijn... En zoo scheiden zij...

Zonder zich te verroeren, bleef Vera zitten en luisterde naar de zich verwijderende voetstappen en het geratel van wielen, die haar de zekerheid gaven, dat Mauritz vertrokken was en zeer waarschijnlijk Wickham meegenomen had. Toen zonk zij in de kussens terug — eene soort van verdooving maakte zich van haar meester — en met inspanning van alle krachten drong zij de gedachte aan haren vader naar den achtergrond : dit ontwerp was al te huiveringwekkend, al kon zij ook den gantschen tijd de herinnering niet van zich afzetten aan het schoone gelaat en hoe dat er uitgezien had op het oogenblik dat zijne woeste blikken op den detectieve rustten, toen deze het verbaal zijner zending deed.

De horlogie der schouw sloeg eerst tien, dan elf en nog altijd lag de schoone gestalte half bedwelmd op den divan uitgestrekt, tot dat eindelijk een vreemd geratel van wielen haar uit hare verdooving wekte. Zij ging overeind zitten en luisterde opmerkzaam toe. Blijkbaar reed een rijtuig door de laan weg, maar zij kon het getrappel der paardenhoeven niet onderscheiden en, niet op haar gemak, trad zij door de geopende kamerdeur naar buiten en ging langs het huis naar het terras aan de voorzijde.

De volle maan kwam nu en dan tusschen de jagende wolkgevaarten te voorschijn en bij haar helder schijnsel ontdekte zij op eenigen afstand het kleine wagentje, dat op het traliehekken toereed, en waarin twee personen hadden plaats genomen, die in het wisselend schijnsel gemakkelijk genoeg te herkennen waren.

Niemand anders toch dan de oude Thrupp en zijne vrouw waren de vluchtelingen, die, om zoo weinig mogelijk gerucht bij hunnen stillen aftocht te maken, de hoeven der poneys met lappen waren omwoeld.

— De ratten verlaten het zinkende schip, murmelde Vera bitter bij zichzelve, en ging weer in huis.

Zij wilde zich volkomen zekerheid verschaffen over haren verlaten toestand, nam daarom eene brandende lamp en ging naar beneden, naar de keuken, waar diepe duisternis heerschte en de overblijfselen van een inderhaast genomen maal, snippers papier en vodden, als bewijzen eener overijlde vlucht achtergebleven waren.

Er viel dus niet aan te twijfelen of Deborah en haar man waren bijtijds ontvlucht, om zich aan mogelijke onaangenaamheden te onttrekken, en hadden de arme Vera achtergelaten, om den nacht in het oude, verlaten huis door te brengen.

Van naar bed gaan kon natuurlijk geen sprake zijn. Zij keerde naar de studeerkamer terug, grendelde de deur en sloot het venster, stak daarop eene kaars aan en nam plaats in denzelfden leunstoel, waarin zij haren vader, diep in de kussens gedoken, aangetroffen had, toen zij hem na hare terugkomst van de kostschool, voor het eerst had teruggezien.

Doodelijk afgemat en uitgeput door de aandoeningen van een afgeloopen dag, zat zij in den stoel neer, maar geen slaap look hare oogen en met ijzeren wilskracht dwong zij haren geest na te denken over hare eigen toekomst en te beslissen wat haar nu te doen stond.

De horlogie deed hare twaalf slagen hooren, het werd een uur en nog altijd heerschte de diepste stilte in het verlaten huis, ternauwernood verbroken door het geritsel der muizen achter het behangsel.

Een gevoel van ontzettende eenzaamheid bekroop Vera ; zij stond geheel alleen op de wereld, haar naam was onteerd en droeg eene smet, die haar gansche leven niet uitgewischt zou worden. En niemand bekommerde zich om haar, niemand dan Mauritz, en juist hij was van haar gescheiden door eene klove, te diep om ooit gedempt te kunnen worden. Eene diepe troostelooze zucht ontwelde haren bedrukten boezem. Tegelijkertijd werd er zachtjes aan het venster geklopt en riep eene gedempte stem haar naam :

— Vera ! Vera ! zijt gij daar ?

XIX.

Vera richtte zich op, stak ademloos luisterend het hoofd vooruit en spande zich in, om de gedempte stem te herkennen. Dan werd het kloppen herhaald, maar nu luider en ongeduldiger dan de eerste maal.

— Laat mij binnen, Vera ! Ik heb u gewichtige meedeelingen te doen !

In het eerste oogenblik meende zij, dat haar vader riep, maar de stem klonk krachtiger en jeugdiger dan de zijne ; het moest zeker David Maddox zijn, die nu verlangde binnengelaten te worden.

Verrast stond zij op, opende de deur en in het volgende oogenblik stond de jongeling voor haar, diep in zijn doornatten regenfrak gedoken, zijn hoed in de oogen gedrukt en met vreeselijk beslijkte laarzen, die duidelijk spraken van een langen weg te voet afgelegd.

Bij het binnentreden wierp hij een snellen onderzoekenden blik in het rond en vroeg dan haastig :

— Zijt gij alleen ?

— Ja, geheel alleen, zelfs de dienstboden hebben het huis verlaten.

Ofschoon schijnbaar verrast, scheen dit bericht hem toch gerust te stellen, ten minste hij ontdeed zich doodbedaard van zijn doornatten frak en hoed.

— Ik ben zooeven van R., naar hier gekomen, begon hij.

Die meedeeling verwonderde Vera niet, want daar had hij immers kamers.

— Er was daar telegrafisch bericht gekomen van het bevel tot inhechtenisneming van uwen vader, en er ging een gerucht dat hij inderdaad gepakt was. Is dat bericht juist ?

— Ik weet het niet, het is wel mogelijk.

Hij nam aan de schrijftafel plaats en zag haar ernstig aan, met oogen, die duidelijk van inwendige onrust spraken ; maar na eenige minuten vervolgde hij :

— Gij moet mij alles, wat hier gebeurd is, vertellen. Vergeet niet, dat ik buiten de onduidelijke berichten, die mij ter oore kwamen, niets zekers weet. Ik dacht stellig dat M. Graham met zijne vrouw gisteren naar Londen gegaan waren.

— Dat was ook zoo, maar hij keerde reeds gisterenavond terug.

— En verder ?

— Toen kwam er een detectieve met het doel hem te vangen. Maar ik geloof, voegde zij er vol argwaan bij, dat gij van die geheele geschiedenis veel meer weet dan ik u vertellen kan !

— Inderdaad, ge vergist u, was het ernstige antwoord. Ik sta op geen bijzonder vertrouwelijken voet met uwen vader, ja, ik geloof zelfs, dat hij mij volstrekt niet lijden kan en dat hij mijne bezoeken aan de Grange dikwijls kwalijk genomen heeft.

— En waarom kwaamt ge dan ?

— Omdat Adèle mijne eenige bloedverwante is, behalve nog eene oude tante en ik houd veel van haar.

(Wordt voortgezet.)